

Dosarul nr. 2ra-536/21

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul central (jud. V. Severin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Sîrbu, I. Țurcan)

DECIZIE

2 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Anatolii Jurcov

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatolii Jurcov împotriva administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin tratamentul inuman și degradant, umilintă crudă a demnității umane, însoțită de încălcarea integrității psihice a persoanei, vătămarea intenționată a sănătății într-o perioadă de timp îndelungat și încasarea cheltuielilor de asistență juridică

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins recursul și apelul declarat de Anatolii Jurcov și menținute hotărârea și încheierea din 27 noiembrie 2019 ale Judecătoriei Orhei sediul central

constată:

La 14 iunie 2016, deținutul Anatolii Jurcov a depus cerere de chemare în judecată împotriva administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin tratamentul inuman și degradant, umilintă crudă a demnității umane, însoțită de încălcarea integrității psihice a persoanei, vătămarea intenționată a sănătății într-o perioadă de timp îndelungat și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că o perioadă îndelungată de timp (8 septembrie 2015-9 septembrie 2015) din partea administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina în privința lui au fost admise acțiuni de înjosire premeditată a demnității umane cu cauzarea prejudiciului sănătății.

În acest sens, a indicat precum că a depus o cerere prin care a cerut pornirea urmăririi penale în temeiul art. 166¹ Cod Penal al RM, pe faptul violării prevederilor art. 3 din CEDO, acesta fiind suspus unui tratament inuman și degradant care duce

la lezarea demnității umane prin deținerea timp de 20 ani în Penitenciarul nr. 11 din Bălți, Penitenciarul nr.13 din Chișinău, Penitenciarul nr. 16 Pruncul și Penitenciarul nr. 17 Rezina.

A susținut că, la 7 septembrie 2015, 8 septembrie 2015, 15 septembrie 2017, a fost chemat și amenințat de către colaboratorii Penitenciarului nr. 17, Rezina – I. Guțu, I. Panaiti și V. Eșanu ca să-și retragă cererea de pornire a urmăririi penale împotriva Penitenciarului nr. 11 Bălți, Penitenciarului nr. 13 Chișinău, Penitenciarului nr. 16 Pruncul și Penitenciarului nr. 17 Rezina, în caz contrar, sănătatea lui se va înrăutăți considerabil.

De asemenea, a susținut că la 9 septembrie 2015, după chemările sale din 7 septembrie 2015 și 8 septembrie 2015, cineva din reprezentanții administrației și câțiva activiști din „C.K.K.” și „C.B.Π.” care au depus angajament de colaborare cu administrația și executau indicațiile lor, inițial în biserică, la postul 3, au insultat-o pe mama sa, familia sa, iar aproximativ la ora 11.20 până la ora 12.00, de trei ori s-au apropiat de celula lui, l-au insultat și pe el, i-au amenințat familia cu moartea.

Ulterior, între orele 13.30 și 14.30, de dânsul s-au apropiat câțiva reprezentanți ai administrației însoțiți de activiști și din nou l-au amenințat cu moartea, insultându-i mama, pe el și familia sa.

A relevat că, în temeiul pct. 92, 93, 95, 96 din statutul executării pedepsei de către deținuți, orice deplasare a deținuților condamnați la detenție pe viață se efectuează sub escorta a doi supraveghetori și ofițerului, iar dat fiind că orice deplasare se efectuează de către Serviciul Regim și Supraveghere al Penitenciarului nr. 17 Rezina, a considerat că aceste acțiuni (tratament inuman și degradant) puteau fi realizate doar de colaboratorii Serviciului Regim și Supraveghere a Penitenciarului nr. 17 Rezina – Igor Guțu și Ion Panaiti.

A atenționat că în privința sa a fost admis un tratament inuman și degradant, care atentează la integritatea psihică a lui, prin ce i-au fost cauzate suferințe morale și psihice, care au contribuit la acutizarea bolilor cronice a XXXXX, i s-a diminuat starea generală a sănătății, fiind nevoit până în prezent să primească XXXXX.

A susținut că în rezultatul acțiunilor ilegale ale administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina comise prin supunerea la tratamente inumane și degradante i s-a cauzat un prejudiciu moral pe care îl estimează la 33 000 de euro.

În susținerea acțiunii înaintate reclamantul a invocat și jurisprudența Curții Europene, inclusiv art. 3 din CEDO, potrivit căruia nimeni nu poate fi suspus la tratamente inumane și degradante.

A solicitat Anatolii Jurcov încasarea de la administrația Penitenciarului nr. 17 din Rezina în beneficiul său a sumei de 33 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin tratament inuman și degradant, umilința crudă a demnității umane însoțită de încălcarea integrității psihice a persoanei, vătămarea intenționată a sănătății într-o perioadă de timp îndelungată, precum și încasarea de la pârâtă în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1 000 de euro.

La 16 octombrie 2019, Anatolii Jurcov a depus o cerere suplimentară prin care a solicitat reducerea pedepsei de la 1 la 3 zile pentru 10 zile de detenție în condiții precare, calculate cumulativ pentru Anatolii Jurcov sau compensarea prejudiciului moral în temeiul art. 473² -473³ CPP al RM, deoarece a fost deținut în regim de celulă în Penitenciarul nr. 11 din Bălți, Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău,

Penitenciarul nr. 16 din Pruncul, Penitenciarul nr. 17 din Rezina prin ce i-au fost încălcate drepturile garantate de art. 3 din CEDO.

Prin încheierea din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Orhei sediul central, procesul civil în partea cerinței formulate prin cererea din 16 octombrie 2019 a fost încetat în temeiul art. 265 lit. a) din Codul de procedură civilă, pe motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Orhei sediul central, a fost respinsă cererea de chemare în judecată a lui Anatolii Jurcov împotriva administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin tratamentul inuman și degradant, umilință crudă a demnității umane, însoțită de încălcarea integrității psihice a persoanei, vătămarea intenționată a sănătății într-o perioadă de timp îndelungat și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanței, Anatolii Jurcov a contestat-o cu recurs, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În același timp, la 11 decembrie 2019, Anatolii Jurcov a declarat apel și împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins recursul și apelul declarat de Anatolii Jurcov și menținute hotărârea și încheierea din 27 noiembrie 2019 ale Judecătoriei Orhei sediul central.

La 17 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Anatolii Jurcov a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii,

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece a fost pronunțată cu aplicarea eronată a normelor de drept material și de drept procedural.

A susținut că instanța de apel nu l-a înștiințat legal despre locul, data și ora examinării cauzei. Mai mult, instanța de apel nu a examinat demersul său privind desfășurarea ședinței de judecată prin videoconferință, fapt prin care i-a fost încălcat grav dreptul său de acces liber la justiție.

La 1 martie 2021, în adresa administrației Penitenciarului nr. 17 or. Rezina a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Anatolii Jurcov, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 105 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care administrația Penitenciarului nr. 17 or. Rezina să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 6 ianuarie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 77 vol. II).

Tot din actele cauzei rezultă că, Anatolii Jurcov a recepționat decizia instanței de apel la 3 februarie 2021, fapt recunoscut de recurent în recurs și confirmat prin plicul anexat la materialele cauzei (f. d. 102 verso vol. II).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău pronunțată la 24 noiembrie 2020, prin care a fost respins demersul lui Anatolii Jurcov cu privire la audierea lui prin intermediul videoconferinței, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, Anatolii Jurcov înaintând acțiunea în judecată împotriva administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina a solicitat încasarea de la administrația Penitenciarului nr. 17 din Rezina în beneficiul său a sumei de 33 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin tratament inuman și degradant, umilința crudă a demnității umane însoțită de încălcarea integrității psihice a persoanei, vătămarea intenționată a sănătății într-o perioadă de timp îndelungată, precum și încasarea de la pârâtă în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1 000 de euro,

Este cert și faptul că la 16 octombrie 2019, Anatolii Jurcov a depus o cerere suplimentară prin care a solicitat reducerea pedepsei de la 1 la 3 zile pentru 10 zile de detenție în condiții precare, calculate cumulativ pentru Anatolii Jurcov sau compensarea prejudiciului moral în temeiul art. 473² -473³ CPP al RM, deoarece a fost deținut în regim de celulă în Penitenciarul nr. 11 din Bălți, Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău, Penitenciarul nr. 16 din Pruncul, Penitenciarul nr. 17 din Rezina prin ce i-au fost încălcate drepturile garantate de art. 3 din CEDO.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță prin încheierea din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Orhei sediul central, a încetat procesul civil în partea cerinței formulate prin cererea din 16 octombrie 2019 în temeiul art. 265 lit. a) din Codul de procedură civilă, pe motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

Iar prin hotărârea din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Orhei sediul central, a fost respinsă cererea de chemare în judecată a lui Anatolii Jurcov împotriva administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina cu privire la repararea prejudiciului

cauzat prin tratamentul inuman și degradant, umilință crudă a demnității umane, însoțită de încălcarea integrității psihice a persoanei, vătămarea intenționată a sănătății într-o perioadă de timp îndelungat și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins recursul și apelul declarat de Anatolii Jurcov și menținute hotărârea și încheierea din 27 noiembrie 2019 ale Judecătorei Orhei sediul central.

Instanța de recurs constată însă că la judecarea cauzei de către instanța de apel au fost admise încălcarea normelor de drept procedural, fapt ce dictează casarea deciziei instanței de apel.

În acest sens se va nota că, la 17 noiembrie 2020 Anatolii Jurcov a depus un demers în adresa Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat intervenirea instanței de apel către administrația Penitenciarului 17 or. Rezina, unde dânsul își execută pedeapsa penală, cu privire la desfășurarea ședinței de judecată și participarea sa în instanța de apel prin intermediul videoconferinței (f. d.10 vol. II).

De principiu aici este de relevat că deși în procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 24 noiembrie 2020, anexat pe suport de hârtie, rezultă că, la compartimentul soluționării cererilor și demersurilor, prin prisma art. 380 CPC, instanța de apel a menționat la faptul că cereri și demersuri nu au parvenit, din înregistrările audio a ședinței de judecată a instanței de apel din 24 noiembrie 2020, rezultă că instanța de apel a examinat demersul lui Anatolii Jurcov cu privire la audierea lui prin intermediul videoconferinței și a dispus respingerea acestui demers, deoarece prezenta cauză este judecată de către instanța de judecată în ordine de civilă care nu dispune de tehnică pentru audierea părților prin intermediul videoconferinței, or audierea părților prin intermediul videoconferinței ține doar de competența colegiilor penale la judecarea cauzei în ordine penală.

Astfel fiind, reieșind din prevederile art. 274 alin. (5) CPC, potrivit cărora în cazul divergențelor între conținutul procesului-verbal și înregistrarea audio prevalează înregistrarea audio, instanța de recurs conchide că, ajungând la concluzia de respingere a demersului lui Anatolii Jurcov cu privire la audierea lui prin intermediul videoconferinței, instanța de apel a trecut cu vederea prevederile art. 213 alin. (3) CPC, potrivit cărora participantul la proces care nu se poate prezenta în ședința de judecată din cauza aflării peste hotarele Republicii Moldova, *din cauza executării pedepsei în penitenciarele din Republica Moldova*, din cauza internării într-o instituție medicală sau a dizabilităților locomotorii poate fi audiat prin intermediul videoconferinței, la cerere sau din oficiu. Audierea prin intermediul videoconferinței a participantului la proces are loc, după caz, la sediul misiunii diplomatice sau al oficiului consular al Republicii Moldova, la sediul instituției penitenciare, al instituției medicale, de asistență socială, al autorității tutelare sau al organului de probațiune, care dispun de mijloace tehnice corespunzătoare și verifică identitatea participantului.

Or, prin prisma acestor prevederi legale, având în vedere că Anatolii Jurcov este parte în prezentul proces și este deținut întru executarea pedepsei în Penitenciarul nr. 17 Rezina, instanța de recurs conchide că instanța de apel într-un

mod neînțeles a concluzionat că audierea părților prin intermediul videoconferinței ține doar de competența colegiilor penale la judecarea cauzei în ordine penală.

În conexiunea celor relatate, instanța de apel nu a dat o argumentare clară cu privire la posibilitatea sau imposibilitatea audierii lui Anatolii Jurcov prin intermediul videoconferinței în prezenta cauză civilă.

Drept consecință, întru evitarea încălcării dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău pronunțată la 24 noiembrie 2020, prin care a fost respins demersul lui Anatolii Jurcov cu privire la audierea lui prin intermediul videoconferinței, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Anatolii Jurcov.

Se casează decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău pronunțată la 24 noiembrie 2020, prin care a fost respins demersul lui Anatolii Jurcov cu privire la audierea lui prin intermediul videoconferinței, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatolii Jurcov împotriva administrației Penitenciarului nr. 17 din Rezina cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin tratamentul inuman și degradant, umilință crudă a demnității umane, însoțită de încălcarea integrității psihice a persoanei, vătămarea intenționată a sănătății într-o perioadă de timp îndelungat și încasarea cheltuielilor de asistență juridică, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic